

Közegészségügyi problémák kezelésének polgári védelmi feladatai

Obert Ferenc MPV SZ szakértő
(vezető főtanácsos – IRM)

Bevezetés

- Globális fenyegetettség
- Új kihívások:
  - világméretű terrorveszély
  - állandósult helyi konfliktusok
  - gyakori humanitárius és természeti katasztrófák,
  - ipari, közlekedési balesetek,
  - környezeti káresemények

Elkerülhetetlenek a közegészségügyi problémák!

Közegészségügyi veszélyhelyzetek

- Túlcivilizált világunk fokozottan kitett az un. kritikus infrastruktúrák sérülékenységének.
- A feladat igényelheti a polgári védekezés akár teljes eszkörendszerét: szükséginfrastruktúrák,
  - a veszélyeztetett (fertőzött) terület kiürítése,
  - a lakosság kitelepítése, szükségelhelyezése-, és ellátása
- **Súlyosabb esetben**
  - a fertőzöttek elkülönítése,
  - a tömeges elsősegély (beleértve a lelki gondozást)
  - védőoltás,
  - egyéni védőeszköz ellátás,
  - elhaltakról való gondoskodás,
  - a terület komplex mentesítése
  - lakosság riasztása, tájékoztatása
  - magatartási viselkedési szabályok a veszélyhelyzeti teendőkre
  - az illetékes humán,- állat-és növényvédelmi szolgálatok számára szakképzett RBV szakszolgálat- munkaerő és mentesítő (fertőtlenítő) technika

Példák

- Tömeges halpusztulások,
- Madár-influenza
- Dél Alföldi régió – sajnos és szerencsére – élenjáró a mentesítést végző közhasznú munkások kiképzésével és felszerelésével.

- Tiszai cianid szennyezés során:
  - a vízminták vétele és szállítása,
  - a lakosság és az érintett gazdálkodók figyelmeztetése,
  - folyamatos tájékoztatása,
  - a haldögök összegyűjtése,
  - vízkorlátozások
  - alternatív ivóvízforrások biztosítása (artézi kutak beüzemelése, lajtos kocsik üzembeállítása, víztisztító,- és tasakoló berendezés telepítése, működtetése).

A vízszennyezés forrásának helyszíni szemléjére– a kölcsönös katasztrófa segítségnyújtási kormánymegállapodásra hivatkozva kerülhetett sor.

- Pusztaszőlősi gázkitörés során:
  - az általános és speciális lakosságvédelmi intézkedések (területzárás, kitelepítés-befogadás megtervezése, a vegyi felderítés, mérés,
  - a tűzoltásban, elfojtásban résztvevők egészség, munka védelme, étkeztetése, higiéniai ellátása, folyamatos mentő- orvosi és általában logisztikai biztosítás,
  - híradás
  - a közvélemény – mindenekelőtt a közeli lakosság – folyamatos tájékoztatása, riasztásának megszervezése,
  - mozgó vezetési pont és kommunikációs központ is telepítésre került.
- Ez a feladatrendszer a kiterjedt erdő- bozót,- tőzeg,- puszta és ipari létesítményi tüzeseteknél is, elhárítandó, enyhítendő a közegészségügyi problémákat

Polgári védelmi közreműködés

- **A polgári védelem részvétele elkerülhetetlen**
  - amikor összetett, sokszereplős beavatkozásra van szükség,
  - amikor a humán és az ún. „mindenoldalú” biztosítás feladatai kerülnek túlsúlyba,
  - amikor a védekezés-mentés-beavatkozásban a résztvevők (professzionális kárelhárítók, önkéntes speciális mentők, a logisztika és nem utolsósorban az érintett lakosság (üzem, intézmény dolgozói) szoros együttműködése meghatározó.

A katasztrófa kezelés (tervezés) komplex rendszere

KATASZTRÓFA MEGELŐZÉS

- Megelőző tevékenységek
- Veszélyelemzés
- Közvélemény tájékoztatás
- Képzés, felkészülés
- Jogi és műszaki szabályozások
- Veszélymérés-ékelés

KÁRMÉRSÉKLÉS (AZ ÉLET ÉS ANYAGI JAVAK TERÜLETÉN)

- Monitoring és előrejelzés
- Figyelmeztetés és riasztás
- Kimenekítés és védett elhelyezés

KATASZTRÓFA ELHÁRÍTÁS

VESZÉLYFELSZÁMOLÁSI TEVÉKENYSÉGEK

- Kutatás, mentés
- Segítségnyújtás
- Ideiglenes helyreállítás

HELYREÁLLÍTÁS, NORMALIZÁLÁS

- Tervezés
- Helyreállítás
- Rehabilitáció (gazdasági, környezeti, szociális, stb. területeken)

„A bajt jobb megelőzni”

Nincs olyan veszélyhelyzet, mely ne járhatna fertőzésveszéllyel,
megelőzni, elkerülni, de legalább korlátozni, közérdekű feladat.

Eszközei :

- a személyi higiénia,
- a közegészségügyi prevenció :
  - a védőoltás,
  - a szennyezett terület zárása,
  - gyors és szakszerű mentesítése,
  - az egyéni védőfelszerelések és védő,- munkaruha használata,
  - a megfelelő étkeztetés, pihentetés
- az érintettek: a potenciális áldozatok valamennyien (a lakosság és a mentésben résztvevők egyaránt) **megismerjék, megértsék és következetesen végre is hajtsák** az óvórendszabályokat, az elvárható magatartási szabályokat.

E téren vannak még teendőink:

- a kitelepítéskor,
- kiürítéskor.
- a visszatelepülés meghatározásakor.
- az épület környezet egészségügyi felmérésekor

A közművek, közszolgáltatások megbízható és megfelelő színvonalú garantálásának – átmenetileg, akár szükségintézkedésekkel, - hiánya, megbízhatatlansága a normális életfeltételek helyreállítását kizárhatja és akár ***a kiváltó veszélyhelyzetnél súlyosabb katasztrofális járvánnyal is járhat.***

Összegzés

A közegészségügyi problémák kezelésében is érvényes, amit az 1996 évi XXXVII tv a polgári védelemről így fogalmaz :

- „a polgári védelem a (hon)védelem rendszerében megvalósuló szervezet, feladat – és intézkedési rendszer, amelynek célja a fegyveres összeütközés, a katasztrófa és más veszélyhelyzet esetén a lakosság életének megóvása, az életben maradás feltételeinek biztosítása, valamint az állampolgárok felkészítése azok hatásainak leküzdése és a túlélés feltételeinek megteremtése érdekében.”
- A törvény a közegészségügyi veszélyhelyzeteket hangsúlyosan definiálja. (így a 2§/2/ a,b,c,d,e,f). Pl.

**KÖSZÖNÖM A
FIGYELMET!**